

عنوان: اقدامات و دستاوردهای دولت یازدهم - وزارت امور خارجه

تهیه و تدوین: مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری

تاریخ انتشار: بهار ۱۳۹۶

مقدمه	۱
۱. عملکرد و دستاوردها	۲
۱,۱. برجام	۲
۲,۱. دیپلماسی چندجانبه و بین المللی	۳
۳,۱. دیپلماسی دوجانبه	۴
۴,۱. خدمات کنسولی و امور ایرانیان	۷
۲. چالشهای دستگاه دیپلماسی	۹
۳. برنامه‌ی راهبردی حوزه دیپلماسی	۱۰
۱,۳. برنامه کوتاه مدت	۱۰
۲,۳. برنامه میان مدت	۱۰
۳,۳. برنامه بلندمدت	۱۰
۴. جمع بندی	۱۱

مجموعه گزارش‌های ارزیابی اقدامات و دستاوردهای دولت یازدهم باهدف ارزیابی تصویری کلی از وضعیت مدیریت امور و سطح تدبیر در دستگاه‌های اجرایی در چهار سال فعالیت دولت یازدهم تهیه شده است. این مجموعه بر اساس تحلیل گزارش‌های رسمی عملکرد دستگاه‌های اجرایی، برنامه‌ها و اولویت‌های راهبردی دولت یازدهم، برنامه‌های ارائه‌شده توسط وزرا و مدیران دستگاه‌ها به مجلس و رئیس‌جمهور، گزارش سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و منابع رسانه‌ای و سایر مطالعاتی که درباره چالش‌ها، اولویت‌ها و راهبردهای دستگاه‌ها انجام شده‌اند تهیه شده است. گزارش‌های حاضر از دو محدودیت فقدان نظام هماهنگ و یکپارچه‌ی تولید و گزارش عملکرد در دستگاه‌های اجرایی از یک‌سو؛ و زمان محدود موجود برای تهیه گزارش‌ها متأثر بوده و علیرغم تلاش صورت گرفته ممکن است در بازنمایی عملکرد دستگاه‌های اجرایی دارای کاستی‌هایی باشند.

گزارش‌های این مجموعه در نهایت اختصار برای آن تهیه شده‌اند که تصویری کلان و راهبردی از وضعیت حوزه‌ی ماموریت دستگاه قبل و بعد از استقرار دولت یازدهم و برنامه‌های دستگاه برای رفع چالش‌ها و موانع پیش‌روی تحقق اهداف ترسیم شده در حوزه‌ی ماموریت دستگاه ارائه کنند. بدیهی است که در گزارش‌هایی با این میزان از اختصار و تأکیدات کلان، بسیاری از عملکردها و جزئیات مربوط به برنامه‌ها، راهبردها و اقدامات دستگاه‌ها معرفی نمی‌شوند.

حسام‌الدین آشنا

سرپرست مرکز بررسی‌های استراتژیک

۱. عملکرد و دستاوردها

۱.۱. برجام

دولت یازدهم در شرایطی فعالیت خود را آغاز نمود که پرونده هسته ای به عنوان مهم ترین چالش سیاست خارجی در سال های گذشته، شرایط دشواری را برای کشور ایجاد کرده و جامعه نسبت به نتایج و دستاوردهای مذاکرات با شیوه های گذشته دچار تردید شده بود. اوج این حساسیت را در مناظرات انتخابات ریاست جمهوری در سال ۱۳۹۲ شاهد بودیم که همه نامزدها در مناظرات انتخاباتی، روی این موضوع تمرکز و اولویت خود را در صورت پیروزی، به نتیجه رساندن این مشکل اعلام نمودند. پس از روی کار آمدن دولت یازدهم، دستگاه دیپلماسی تمام ظرفیت و توان خود را در جهت آغاز مذاکرات جدی با طرف های خود در گروه ۱+۵ قرار داد. مذاکرات فشرده با قدرت ها با هدف نیل به توافق با حفظ شأن، پرستیژ و حقوق کشور، در نوع خود تجربه و الگوی نوینی بود که اعتبار و وزن بالایی به سیاست خارجی و دستگاه دیپلماسی جمهوری اسلامی ایران بخشید. حضور پی در پی و مستمر وزرای خارجه شش قدرت جهانی در پای میز مذاکرات که در تاریخ دیپلماسی نوین کم نظیر بود، انعکاس وسیعی در جهان داشت و الگوی ایرانی برای دستیابی به توانمندی صلح آمیز هسته ای را به رخ جهانیان کشید. در نهایت پس از ۲۳ ماه مذاکرات فشرده و مستمر، در تیرماه ۱۳۹۴ و کمتر از دو سال از شروع به کار دولت، توافق تاریخی میان جمهوری اسلامی ایران و شش قدرت بزرگ بر سر "برنامه جامع اقدام مشترک" به دست آمد و پایانی بر یک دهه مناقشه و بحران ساختگی علیه ملت ایران را رقم زد. تأملی در ابعاد خارجی و داخلی این توافق، می تواند ابعاد مهم این دستاورد دستگاه دیپلماسی را نمایان سازد. در بعد خارجی، بی اثر ساختن شش قطعنامه الزام آور شورای امنیت ذیل فصل هفتم منشور ملل متحد (که کشور را بالقوه در موقعیت بسیار خطرناک و آسیب پذیری قرار داده بود)، و از سوی دیگر، ظرفیت داخلی کشور در مدیریت و انسجام گروه ها و سلايق برای پشتیبانی از نمایندگان خود در مذاکرات و حس اعتمادی که دستگاه دیپلماسی در افکار عمومی مردم ایران ایجاد نمود، را می توان از نکات مهم قابل ذکر در این زمینه دانست.

به طور کلی، در خصوص دستاوردهای برجام می توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱- خارج کردن ایران از بحث و دستور کار شورای امنیت و لغو قطعنامه های پیشین و رفع تهدیدهای نظامی

احتمالی

۲- پایان بخشیدن به تحریم های مرتبط با موضوع هسته ای علیه جمهوری اسلامی ایران توسط سازمان ملل،

اتحادیه اروپایی و ایالات متحده

۳- باز کردن فضای خارجی و بین المللی کشور

۴- فراهم شدن امکان جذب سرمایه گذاری های خارجی و تسهیل تعاملات اقتصادی

۵- تثبیت سیاسی مشروعیت نظام و عناصر قدرت ایران از جمله فناوری صلح آمیز هسته ای

۶- کاهش تنش و گسترش تعاملات با قدرت های بزرگ

۷- شکستن فضای ایران هراسی و معرفی چهره ای سازنده و مثبت از ایران

۸- افزایش امکان صادرات نفت و آزادسازی دارایی های بلوکه شده ایران در خارج از کشور

در مجموع و بدون هرگونه مبالغه ای می توان مذاکرات منتهی به برجام را یکی از بزرگترین و افتخارآمیزترین

دستاوردهای تاریخ دیپلماسی جمهوری اسلامی ایران دانست که همچون مذاکرات مربوط به قطعنامه ۵۹۸،

کشور را در مقطعی حساس از بن بست استراتژیک و انزوای تحمیلی توسط دشمنان خارج ساخته و شرایط

عادی و تثبیت شده ای را به روابط خارجی کشور بازگرداند.

۲,۱. دیپلماسی چندجانبه و بین المللی

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در چهار سال گذشته در زمینه دیپلماسی چندجانبه و بین المللی

فعالیت های مثمر ثمر و قابل توجهی داشته است که برخی از آنها عبارتند از:

۱- تلاش برای حل و فصل بحران سوریه: از طریق مشارکت در ابتکارات بین المللی گوناگون و به طور

مشخص اجلاس سه جانبه ایران-روسیه- ترکیه. تماس با کشورهای ذی نفوذ جهان جهت ممانعت از حمله

آمریکا به سوریه در پی اتهام کاربرد سلاح های شیمیایی توسط دولت سوریه (در تابستان ۱۳۹۲)، طرح رویکرد

سیاسی برای حل بحران سوریه و حمایت از گفتگوهای جامع سوری-سوری، مشارکت در فرایندهای مذاکراتی در ژنو و آستانه و تأکید بر مقابله با تروریسم، ایجاد فرصت چانه زنی در برابر قدرت های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای و نیز ارتقاء نقش آفرینی کشور در راستای تقویت صلح و امنیت بین المللی، از اقدامات مؤثر وزارت امور خارجه در موضوع سوریه بوده است. دستگاه دیپلماسی به ویژه از حدود یک سال پیش تاکنون با جدیت و تلاش بیشتری در این موضوع ورود کرده و سیاست های عالی دولت یازدهم درباره منطقه را دنبال کرده است.

۲- سازمان های بین المللی: تصویب قطعنامه لزوم مقابله با طوفان های گرد و خاک توسط مجمع عمومی سازمان ملل متحد و اسکاپ با رایزنی مستمر ایران، عضویت در شورای اجرایی سازمان یونسکو، عضویت در بانک توسعه و زیرساخت آسیایی و شکستن انحصار چندساله در این زمینه و حضور فعال در تعداد کثیری از اجلاس های منطقه ای و بین المللی (مانند مجمع عمومی و اجلاس های موضوعی سازمان ملل متحد، مجمع جهانی اقتصاد، کنفرانس امنیتی مونیخ، اجلاس اکو، گفتگوهای آسیایی، D8، ۷۷، سازمان شانگهای، غیرمتعهدها، کنفرانس اسلامی، تمدن های کهن، اجلاس سه جانبه ایران- روسیه-آذربایجان) و نیز میزبانی برخی از همایش های بین المللی تأثیرگذار در تهران (از جمله هفدمین کنوانسیون جهانی راهنمایان گردشگری با حضور رئیس جمهور که گام مهمی در معرفی و رونق بخشیدن به صنعت گردشگری کشور بود).

۳,۱. دیپلماسی دوجانبه

وزیر امور خارجه دولت یازدهم مجموعاً ۱۵۳ سفر خارجی به ۷۱ کشور داشته است. تحلیل آماری سفرهای رسمی و دوجانبه وزیر امور خارجه (صرف نظر از مذاکرات هسته ای که در شهرهای ژنو، وین و نیویورک دنبال می شد) نشان می دهد که بیشترین سفرهای وی با اهداف دوجانبه به ترتیب به مناطق آسیا، آفریقا و اروپا بوده است.

در دوره زمانی ۱۲ مرداد ۹۲ تا فروردین سال ۹۶، بیش از ۳۳۸ مقام عالی‌رتبه خارجی از ۹۱ کشور از جمهوری اسلامی ایران دیدار نمودند که بسیاری از این سفرها برای اولین بار پس از سال های طولانی انجام شده است.

تفکیک جغرافیایی مقامات کشورهایی که از جمهوری اسلامی ایران دیدار داشته اند:

منطقه	تعداد کشور
آسیا و اقیانوسیه	۳۳
عربی و آفریقایی	۲۱
اروپا و آمریکا	۳۷

در حوزه روابط دوجانبه، وزارت امور خارجه موفق شد روابط جمهوری اسلامی ایران با برخی از شرکای سنتی خود در اروپا و آسیا بازسازی نماید. به عنوان مثال، روابط ایران با ایتالیا، فرانسه، آلمان و ژاپن به رونق قابل توجهی نسبت به گذشته رسید. همچنین روابط با انگلستان که در دولت قبل به طور کامل قطع شده بود از طریق مذاکرات مفصل و به صورت تدریجی بازسازی شد (مبادله کارداران ترددی و سپس مبادله سفیر و آغاز ارائه خدمات کنسولی در پایتخت های دو کشور). در ارتباط با کشورهای اسلامی، روابط با مراکش که در دولت قبل آسیب دیده بود مجدداً برقرار گردید. متأسفانه متعاقب حادثه سفارت عربستان در تهران که خارج از اراده و کنترل دولت بود، لطمات فراوانی به روابط ایران با جهان عرب به ویژه کشورهای حوزه خلیج فارس وارد گردید به نحوی که روابط با عربستان سعودی و بحرین به طور کامل قطع شد و روابط با امارات نیز به سطح کاردار کاهش پیدا کرد. با این حال، رفت و آمدهای دیپلماتیک در سطح وزیر با سه کشور کویت، قطر و عمان در این حوزه به طور مستمر ادامه داشته و دستگاه دیپلماسی کوشیده تا از شدت گرفتن بحران با عربستان جلوگیری نماید. مذاکرات و تعاملات مستمر و فشرده با ترکیه نیز علی رغم اختلاف نظرهای دو کشور همواره جریان داشته و وزیر امور خارجه با موضع گیری به موقع در جریان کودتای نافرجام در ترکیه زمینه مناسبی را برای ارتقاء روابط دوستانه دو کشور و مدیریت اختلافات در فضای پس از کودتا ایجاد کرد. گفتگوهای دیپلماتیک با همسایگان شمالی در آسیای مرکزی و قفقاز نیز در سطوح عالی دستگاه دیپلماسی تعقیب شده است. همچنین ارتقاء روابط دوجانبه با قدرت های نوظهور اقتصادی موسوم به بریکس (برزیل، روسیه، هند، چین و آفریقای جنوبی) در دستور کار وزارت امور خارجه قرار داشته است.

یکی دیگر از اقدامات مهم دستگاه دیپلماسی، احیاء کمیسیون های مشترک اقتصادی با دیگر کشورها بوده است. در نتیجه آن، کمیسیون مشترک اقتصادی با ۱۹ کشور را که در دولت دهم غیرفعال بودند، احیاء و فعال کرد. از سوی دیگر، با تمامی کشورهایی که در دولت دهم کمیسیون مشترک اقتصادی آنها برگزار شده بود، در دولت یازدهم نیز این کمیسیون های مشترک برگزار شده است.

وضعیت کمیسیونهای مشترک اقتصادی ج. ا. ایران با کشورها

ردیف	نام کشور	وضعیت کمیسیون طی سالهای ۹۲-۸۸	وضعیت کمیسیون بعد از سال ۱۳۹۲
۱	ویتنام	غیرفعال	فعال
۲	بنگلادش	غیرفعال	فعال
۳	صربستان	غیرفعال	فعال
۴	اتریش	غیرفعال	فعال
۵	اوکراین	غیرفعال	فعال
۶	مجارستان	غیرفعال	فعال
۷	اسلونی	غیرفعال	فعال
۸	آلمان	غیرفعال	فعال
۹	گرجستان	غیرفعال	فعال
۱۰	اندونزی	غیرفعال	فعال
۱۱	فرانسه	غیرفعال	فعال
۱۲	ایتالیا	غیرفعال	فعال
۱۳	سوئد	غیرفعال	فعال
۱۴	کره جنوبی	غیرفعال	فعال

همچنین حجم قراردادها و توافقات امضا شده با کشورهای مختلف جهان در این دوره رشد چشمگیری داشته که در جدول زیر منعکس می باشد.

جدول آمار اسناد و توافقات امضاء شده

دوره	۱۳۸۸-۱۳۹۲	۱۳۹۲-۱۳۹۶
حوزه عربی - آفریقا	۲۴۰	۲۴۵
حوزه اروپا و آمریکا	۹۰	۳۳۷
حوزه آسیا و اقیانوسیه	---	۳۰۰

۴,۱. خدمات کنسولی و امور ایرانیان

۴,۱,۱. اقدامات و دستاوردهای دولت یازدهم در حوزه کنسولی

- افزایش بین ۴۵ درصد تا ۲۰۰۰ درصدی صدور روادید کشورهای مختلف خارجی برای اتباع ایرانی
- استقرار دفاتر وزارت خارجه در کلیه فرودگاه های بین المللی و مناطق آزاد کشور
- صدور روادید فرودگاهی جهت اتباع ۱۸۰ کشور
- مکانیزه نمودن اکثر امورات ایرانیان
- تسریع در تایید اسناد مراجعین در مرکز با میانگین حداکثر ده دقیقه
- صدور دفترچه ها و اسناد ازدواج و طلاق در خارج از کشور و ثبت الکترونیکی آنها
- تصویب مصوبه پیشنهادی وزارت امور خارجه در شورایی عالی امنیت ملی جهت تسهیل اقامت و اعطای تابعیت به اینترگران
- حل مشکل بسیاری از ایرانیانی که به صورت غیر قانونی در برخی کشورها اقامت داشته، جهت بازگشت عزتمندانه آنان
- تصحیح رویه های زائد در روند ارائه تسهیلات کنسولی و کاهش زمان انتظار ارباب رجوع
- افتتاح دفاتر نمایندگی های زنجان، سنندج، قزوین، لارستان، یزد، گلستان، بجنورد، کرمان، بیرجند

۴,۱,۲. مقایسه تطبیقی دستاوردهای بخش کنسولی وزارت امور خارجه

موضوع	دولت دهم	دولت یازدهم
متوسط درآمد کنسولی	۷۸,۰۰۰,۰۰۰ یورو	۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ یورو
متوسط سالانه تعداد صدور روادید ایران برای اتباع خارجی	۳,۸۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰
لغو روادید سیاسی و خدمت	۵۵ کشور	۷۰ کشور ^۱
لغو روادید عادی	۲ کشور (ترکیه و سوریه)	۷ کشور؛ ترکیه، سوریه، ارمنستان، گرجستان، بولیوی، (روسیه و قزاقستان - صدور روادید توریستی گروهی امضاء شده و مراحل اجرایی آن

۱. کشورهای اضافه شده از جمله عبارتند از: رومانی، یونان، برزیل، عراق، کوبا، مالزی، پاراگوئه، برونیدی، ویتنام، مالت،

وزارت امور خارجه

در دست اقدام است)		
۴۸	۲۵	برگزاری اجلاس های کنسولی
در ۳۶ نمایندگی خارج از کشور و در ۹ فرودگاه بین المللی داخلی	۰	صدور روادید الکترونیکی
در ۲ مرکز	۰	صدور گذرنامه الکترونیکی
-روادید خانواده (جهت تحکیم خانواده و حفظ هویت ایرانی برای همسران خارجی و فرزندان آنها از زن ایرانی) -روادید سلامت (جهت توسعه صنعت گردشگری درمانی و نیم بهاء) -روادید سرمایه گذاری (بلندمدت و رایگان جهت تشویق سرمایه گذاری)	۰	طراحی و اجرای روادید های جدید
۱-تنظیم انواع وکالتنامه ها ۲- احراز هویت اتباع ایرانی ۳- مشاهده الکترونیکی روادیدهای صادره ۴- صدور گواهی عدم سوء پیشینه ۵- رسیدگی به وضعیت عابرين غير مجاز بصورت الکترونیکی	۰	الکترونیکی کردن تسهیلات و خدمات کنسولی
۳۲۷۲	۲۹۴۰ نفر	زندانیان ایرانی آزاد شده ^۲
۱۳	۶	تصویب موافقت نامه های انتقال محکومین
۱۴۴	۲۹۰	اعزام بیماران صعب العلاج ^۳
۸۷۰ خانواده	۶۳۵ خانواده	تحت پوشش قرار دادن خانواده زندانیان ایرانی
۲۸۰۰ فقره	۱۹۰۰ فقره	پیگیری حقوق اتباع ایرانی در خارج از کشور

۲. آمار ورودی زندانیان در خارج از کشور حدود ۲۵ درصد کاهش داشته و تقریباً نیمی از زندانیان فعلی در خارج از کشور، از دوره قبل می باشند.
۳. با توجه به گشایش های پسابرجام، با خرید دستگاه های پت اسکن و سلول های بنیادی خون ساز و تجهیزات پیشرفته تر پزشکی و استفاده از جراحان مطرح مانند پروفیسور سمعی، آمار اعزام بیماران صعب العلاج به خارج از کشور افت ۵۰ درصدی داشته است. این امر موجب کاهش خروج از کشور، تقویت بخش درمان و کمک به گردشگری سلامت شده است.

۲. چالش‌های دستگاه دیپلماسی

- عدم شناسایی وزارت امور خارجه به عنوان دستگاه معین در سیاستگذاری خارجی و نیز دستگاه راهبر در اعمال کشور در صحنه خارجی
- تعدد تربیون‌های رسمی در کشور و اظهار نظر اکثر مقامات غیر اجرایی از جمله مقامات قضایی، ائمه جمعه، فرماندهان نظامی و انتظامی، و صدا و سیما به عنوان رسانه ملی در حوزه سیاست خارجی غالباً بدون کوچکترین هماهنگی با وزارت امور خارجه
- فقدان پشتیبانی مؤثر دستگاه‌های متصدی سیاست داخلی از اهداف سیاست خارجی و بعضاً اتخاذ رویه‌های آسیب‌زننده به تصویر ایران در خارج از کشور به شکلی که وزارت امور خارجه به جای تمرکز بر پیشبرد مؤثر اهداف خود در عرصه سیاست خارجی می‌باید وقت قابل توجهی را صرف خنثی کردن اثرات و تبعات منفی برخی سیاست‌های داخلی بر روابط خارجی کشور نماید.
- تعدد دستگاه‌های فعال در حوزه‌های مختلف روابط خارجی (مانند عرصه‌های فرهنگی و اقتصادی) بدون هرگونه تابعیت از وزارت امور خارجه که باعث ایجاد رقابت و نتیجتاً آسیب‌زدن به پیشبرد بهینه اهداف سیاست خارجی و منافع ملی می‌شود.

۳. برنامه‌ی راهبردی حوزه دیپلماسی

۱,۳. برنامه کوتاه مدت

- حفظ و اجرای برجام و جلوگیری از تخریب بین‌المللی آن
- جلوگیری از قرارگرفتن کشور در دام تحریک برای ورود به منازعات و برخوردهای گوناگون
- پیگیری گفتگوهای دوجانبه و چندجانبه با هدف خاتمه بحران‌ها و نزاع‌های منطقه‌ای و مقابله با خطر تکثیر تروریسم و افراطی‌گری

۲,۳. برنامه میان مدت

- اولویت دادن به دیپلماسی چندجانبه در روابط خارجی و تلاش برای عضویت هرچه بیشتر ایران در نهادها و ساختارهای منطقه‌ای، بین‌منطقه‌ای و بین‌المللی
- اتخاذ راهبرد منطقه‌ای همگرایانه و پیگیری جدی حل و فصل اختلافات با همسایگان
- تمرکز بیشتر بر اقتصادمحور ساختن سیاست خارجی
- تثبیت بیشتر موقعیت منطقه‌ای و بین‌المللی ایران به عنوان یک بازیگر سازنده و مسئولیت‌پذیر
- تلاش برای ایجاد هماهنگی داخلی (دست کم در بعد ساختاری) در زمینه سیاست خارجی
- ایجاد بسترهای استفاده بهتر از ظرفیت ایرانیان مقیم خارج در راستای اهداف سیاست خارجی کشور

۳,۳. برنامه بلندمدت

- ارتقاء قدرت ابتکار عمل سیاسی و چابکی کنشگری ایران به عنوان مؤثرترین قدرت منطقه‌ای
- ارتقاء پیوند سیاست خارجی و اقتصاد به صورتی پایدار و ساختاری
- تلاش و مشارکت برای نهادسازی منطقه‌ای در جهت ایجاد صلح و همگرایی در محیط پیرامونی
- تعریف الگوی مدیریت پویای روابط با قدرت‌های بزرگ و قدرت‌های نوظهور

۴. جمع‌بندی

زمانی که دولت یازدهم شروع به کار کرد، اولویت نظام حل مسأله هسته ای بود. بر این اساس دولت از تمام ظرفیت‌های خود استفاده کرد تا بتواند شرایط سیاسی، اقتصادی و امنیتی کشور را که در وضعیت مطلوبی قرار نداشت، تغییر دهد. بار اصلی در این زمینه بر دوش وزارت امور خارجه گرفت و این وزارتخانه توانست با عملکردی بی نظیر مأموریت ملی دشوار خود را با موفقیت به انجام برساند. برجام از این منظر فقط یک توافق بر سر موضوع هسته ای نبود بلکه وسیله ای برای گشایش فضای تنفس تازه مقابل کشور و دستیابی به اهداف گوناگون سیاسی، اقتصادی و امنیتی بوده است.

اگرچه دولت در تحصیل اولویت سیاست خارجی خود (یعنی برجام) موفق عمل نمود اما با مشکلات و موانع مختلف داخلی و خارجی در این مسیر مواجه بود که شرایط مذاکرات و چانه زنی‌ها را سخت و دشوار می‌ساخت و همین امر باعث طولانی شدن مذاکرات و از دست رفتن برخی فرصت‌ها گردید.

به طور کلی می‌توان دستاوردهای وزارت امور خارجه در دولت یازدهم را مثبت ارزیابی کرد، اما این به معنای دستیابی به همه اهداف مطلوب نیست. کشور کماکان با چالش‌های گوناگونی در محیط بین‌الملل مواجه است، موانع مختلفی در توسعه روابط با کشورها به ویژه در حوزه بانکی وجود دارد و رفتارهای دولت جدید آمریکا هم به پیچیدگی اوضاع افزوده است. در چنین وضعیتی ضرورت دارد تا وزارت امور خارجه برای انجام مأموریت‌های سنگین خود در سال‌های پیش رو از حمایت و پشتیبانی بیشتری از نهادهای داخلی بهره‌مند شود.

در این راستا، مأموریت وزارت امور خارجه می‌باید به طور دقیق مورد بازبینی و بازتعریف قرار گیرد تا کارایی این دستگاه افزایش پیدا کند. همچنین اعمال اصلاحات وسیع در ساختار و مدیریت درون سازمانی وزارت امور خارجه باید مورد اهتمام جدی قرار گیرد.